



DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.507/2023/16.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. november 20. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A pénzmosás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben az Egri Törvényszék 2023. április 27. napján kihirdetett 13.B.21/2020/112. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 vádlott terhére megállapított pénzmosás büntettének minősítése helyesen: folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntette (Btk.399.§ (5) bekezdés (4) bekezdés a) pont.

A magánfél1 polgári jogi igényének érvényesítését a törvény egyéb útjára utasítja, illetve a járulék és az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az Egri Törvényszék a 13.B.21/2020/112. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat pénzmosás büntette (Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont), költségvetési csalás büntette (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont), csődbűncselekmény büntettében (Btk. 404. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b) pont), 2 rendbeli felbújtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont), 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználás vétsége (Btk. 345. §) és 2 rendbeli számvitel rendje megsértése büntette (Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont) miatt halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre, 6 év gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltásra és 4 év közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. Kimondta, hogy a szabadságvesztéséből annak kétharmad része kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható. A vádlottal szemben 10 958 434 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről. Kötelezte a vádlottat 4 000 000 forint tőke és járulékai megfizetésére a magánfél1 magánfél részére, és 240 000 forint eljárási illeték megfizetésén túl a felmerült 536 083 forint bűnügyi költség megfizetésére is kötelezte.

[2] A fenti ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére súlyosításért és az ítélet polgári jogi igényt érdemben elbíráló és a vádlottat kártérítés megfizetésére kötelező rendelkezése

ellen, a polgári jogi igény elutasítása végett jelentett be fellebbezés; Terhelt1 vádlott felmentésért fellebbezett, a védője a fellebbezés bejelentésére nyitva álló határidőn belül perorvoslatot nem terjesztett elő.

[3] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.45/2022/8. számú átiratában az ügyészség fellebbezését módosítással tartotta fenn, míg a vádlott fellebbezését nem tartotta alaposnak. Átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett fellebbezések tartalmára figyelemmel teljeskörű felülbírálatnak van helye. Az Egri Törvényszék eljárási szabályt nem sértett, bizonyítása törvényes volt és a tényállást valamennyi bűncselekmény tekintetében megalapozottan rögzítette. A bejelentett vádlotti perorvoslat kizárólag a bizonyítékok mérlegelését támadja, ezért a vádlott felmentését, részbeni felmentését nem eredményezheti. Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, azonban a terhére rótt bűncselekmények közül a pénzmosás büntettének minősítése téves. Ennek az az oka, hogy az elsőfokú bíróság bár hivatkozott ugyan a Btk. 2. § (1) bekezdésére, azonban ítéletének indoklásában nem tért ki arra, hogy a vádlott terhére rótt bűncselekmények jogi minősítése miért az elkövetés idején hatályos Büntető Törvénykönyv alkalmazásával határozandó meg. E hiányosságra vezethető vissza az, hogy nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a pénzmosás büntettének büntetési tétele az elkövetés idején hatályos rendelkezések szerint súlyosabb volt, mint az elbíráláskor, hiszen akkor 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés, míg most a generális minimumtól 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető. A további bűncselekmények büntetési tételében változás nem következett be, ezért indokolt e bűncselekmény minősítésének a módosítása. A további bűncselekmények minősítése törvényes. Az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen sorolta fel a büntetés kiszabásánál irányadó alanyi és tárgyi körülményeket, azonban ezek közé tartozik a pénzmosás büntettének folytatólagos elkövetése is. Ezzel együtt a kiszabott büntetés a büntetési célok eléréséhez nem elegendő. A vádlott javára indokolatlanul került sor ugyanis a törvényi büntetési tétel alsó határa alatti tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabására. Kétségtelen, hogy jelentős az időmúlás, valamint, hogy a büntetőeljárás is elhúzódott, ugyanakkor a vádlott a bűnhalmazatban szereplő bűncselekményeket hosszú időn keresztül folytatólagosan valósította meg, részben korábban a vele szemben alkalmazott felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt, melynek végrehajthatósága azonban időközben elévült. Téves az elsőfokú bíróság polgári jogi igényt érdemben elbíráló kártérítés megfizetésre kötelező rendelkezése is. Ennek indoka az, hogy az gazdaság büntette miatt indult büntetőeljárásban az alapcselekmény sértettje csupán az egyéb érdekelt pozícióját tölti be, így magánfélként, pótmagánvádlóként nem léphet fel. Az alapcselekményként megvalósított csalás sértettje a pénzmosás elkövetőjével szemben a vagyoni érdekelt jogállásából fakadó jogosítványokat gyakorolhatja, polgári jogi igény előterjesztésére azonban nem jogosult.

[4] Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Debreceni Ítéltábla nyilvános ülésen eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 vádlott tekintetében változtassa meg úgy, hogy a vádlott terhére rótt pénzmosás büntettét folytatólagosan elkövettként a Btk. 399. § (5) bekezdésére figyelemmel a (4) bekezdés a) pontja szerint minősítse, a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés mértékét súlyosítsa, míg a magánfél polgári jogi igényét utasítsa el.

[5] Terhelt1 vádlott védője előkészítő iratában az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta. Másodlagos indítványa a kiszabott büntetés enyhítésére irányult. Álláspontja szerint téves a pénzmosás büntettében történő marasztalás, mivel a vádlottnak nem volt tudomása arról, hogy a Kft. bankszámlájára átutalt pénzeszközök bűncselekmény elkövetéséből származtak. Vitatva a 2 rendbeli felbújtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében is a bűnösséget, mivel a

cégértékesítés valós szándékot tükrözött. Az eljáró hatóságok később nem találták meg és nyilatkoztatni sem tudták az ügyletek valóságáról, a vádlott terhére nem értékelhető. Téves a csődbűncselekmény és a számvitel rendjének megsértése vádlott terhére történő megállapítása is. Ezen kívül hiányos volt a bizonyítás, tanúk kihallgatása maradt el, illetve bizonyítási indítványoknak sem adott helyt teljeskörűen az elsőfokú bíróság. Fentieken kívül az elsőfokú ítéletének rendelkező része hiányos, mert nem tartalmazza az összes érdemi tárgyalási napot, az ítélet indokolása nem teljeskörű. Tekintettel arra, hogy a másodfokon eljáró ítéltábla előtt bizonyítás felvételére nem kerülhet sor, így indokolt az ítélet hatályon kívül helyezése és az első fokon eljáró törvényszék új eljárás lefolytatására történő utasítása. Csatolta a vádlott egészségi állapotára vonatkozó orvosi dokumentumokat is.

[6] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a védelmi beadványra korábbi indítványát fenntartotta. A bizonyítás teljeskörű volt, a védelmi fellebbezésben írtakkal szemben tanú⁹ tanúkénti meghallgatása megtörtént, tanú¹⁰ kihallgatása ütközött csupán akadályba. A bejelentett védelmi perorvoslat kizárólag a bizonyítékok mérlegelését támadja, amely felmentéshez nem vezethet.

[7] A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 599. §-a szerinti nyilvános ülésen bírálta felül.

[8] Nyilvános ülésen az ügyész és a védő a fentebb ismertetett indítványaikat fenntartották, míg Terhelt¹ vádlott a nyilvános ülésen nem jelent meg, utolsó szó jogán nyilatkozatot nem tett.

[9] A minden irányú perorvoslatokra tekintettel az ügyben a korlátozott felülbírálat alkalmazásának nem volt helye, a felülbírálat így teljeskörű volt. A Be. 590. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság vizsgálta a sérelmezett ítéletet, valamint az azt megelőző bírósági eljárást. A Be. 590. § (2) bekezdése szerint a felülbírálat kiterjedt az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre és az indokolási kötelezettség teljesítésére is.

[10] Az első fokon eljáró bíróság az eljárási szabályokat megtartotta, helyesen egyesítette a Terhelt¹ vádlott ellen folyamatban lévő büntetőeljárásokat és az eljárása során abszolút, azaz az ítélet felülbírálatát kizáró, szükségszerűen annak hatályon kívül helyezéséhez vezető eljárási szabályt nem sértett meg.

[11] Relatív perjogi hibaként értelmezhető a védő által a bizonyítási eljárással kapcsolatos észrevétel, nevezetesen az, hogy bizonyos tanúkat nem hallgatott ki az Egri Törvényszék. A védő felvetését ellenőrizve az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság nem valósított meg olyan relatívnek tekinthető perjogi hibát, amely valamilyen orvoslást igényelne a másodfokú eljárás keretében.

[12] A büntetőeljárás jelenlegi rendszerében több olyan lehetőség áll a bizonyítást folytató bíróság rendelkezésre, amikor a bíróság előtt nem szükséges a tanú jelenléte. Egyes esetekben bizonyítás anyagává tehető a tanú korábban tett vallomása akkor, amikor valamilyen oknál fogva a tanú nem elérhető. Más esetekben pedig amikor eleve ilyen tartalmú indítványt terjesztenek a bíróság elé és azt a bíróság elfogadja. Jelen ügyben a védelem által hiányolt tanúk kihallgatása kapcsán valójában ez történt, nevezetesen az elsőfokú bíróság élt azokkal az eljárást gyorsító lehetőségekkel, amelyek lehetővé tették a tanúk vallomásainak felolvasását. Az e tárgyban utólag előterjesztett – a tanúk személyes kihallgatására irányuló - indítványok önmagukban nem jelentik a bíróságnak azon kötelezettségét, hogy őket kötelezően meg kell idézni. A személyes kihallgatás valójában akkor szükségszerű, ha ezzel valamilyen ellentmondás tisztázható. A védő által felvetett tanúk esetében ez nem állt fenn. A védő hatályon kívül helyezést kérő érveire megjegyzendő az is, hogy a bizonyítás körében

előterjesztett észrevételei még azok valóságtartalmuk esetén sem vezethetnének az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezéséhez, ugyanis ez esetben a másodfokú bíróságot terhelné a bizonyítás felvételének kötelezettsége. Jelen ügyben ilyen kötelezettség a tényállás túlnyomórészt megalapozottságára figyelemmel nem állt fenn.

[13] Az elsőfokú ítélet rendelkező részével kapcsolatos további védői felvetésre az ítéltábla azt állapította meg, hogy a tárgyalási napok megjelölése előírászerűen megtörtént. Abban az esetben ugyanis, ha az elsőfokú bíróság az eljárást valamilyen oknál fogva megismétli, előlről kezd, az ítéletben a tárgyalási napokat onnantól kell feltüntetni.

[14] Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárása törvényes volt, az általa megállapított tényállás kisebb részben alapult csak a terhelt vallomásán. Az az eljárás során többször módosult és nehezen volt követhető, hogy mikor tagadta vagy ismerte el az egyes bűncselekmények elkövetését, néha sajnálatát fejezte ki az általa megvalósított cselekményekért és kármegtérítési szándékát hangoztatta, volt, hogy a közokirat-hamisítás tekintetében elismerte a bűncselekmény elkövetését a feleségével kapcsolatosan, majd később ezzel ellentétesen nyilatkozott. Ehhez képest azon bizonyítékok, amelyekre az elsőfokú bíróság a tényállását alapította, kétséget kizáró bizonyossággal igazolták a vádlott bűnösségét, így a pénzmosás tekintetében az érintett vállalkozások vezetőinek tanúvallomása, az általuk csatolt okiratok, az ajánlatkérések és ajánlatelfogadások, a banki átutalások, a pénzügyi eljárási iratok alapján a büntetőjogi felelősség megnyugtatóan megállapítható. A költségvetési csalás tekintetében a NAV iratai, lefoglalt számlák, a csődbűncselekmény és a számvitel rendje megsértésének büntetési esetében a csőd-, majd a felszámolási eljárás iratai terhelő bizonyítékul szolgáltak.

[15] Kétségtelen az is, hogy kisebb ítéletszerkesztési hiányosságok fennálltak, mely a történeti tényállás részleges megalapozatlanságához vezetett, azonban ez a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú bíróság által kiküszöbölhető volt a következők szerint:

- az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában több olyan ténymegállapítás szerepel, aminek a történeti tényállásban lenne a helye, így a pénzmosás tekintetében az [51] bekezdésben írt, a vádlott tudattartalmára vonatkozó megállapításokat az ítéltábla a tényállás részének tekinti, mint ahogy a számvitel rendjének megsértése esetében az ítélet [58] és [62] bekezdéseiben írt vádlotti cselekvések ugyancsak a történeti tényállás részét képezik.

- ezen kívül a terhelt tekintetében az egészségi állapotára vonatkozó orvosi dokumentumok alapján a személyi rész kiegészítendő a következőkkel: Terheltl esetében régóta fennálló magas vérnyomás megbetegedés áll fenn, amely kiegyenlítetlen állapotú. Ezen kívül kórelőzményében veseköves görcsroham gyanúja, illetve időszakos átmeneti hűléses, fertőzőes állapotok voltak tapasztalhatók. A vizsgált személynél az emelkedett vérnyomásérték, alsó végtagi visszeresség, bal alsó végtag kezdődő haemosiderines bőrelszíneződés, kornak, testalkatnak megfelelő mozgásszervi állapot és negatív neurológiai és pszichiátriai állapot volt kimutatható. Ezen kívül Terheltl vádlottat 2023. januárjában egyéb üvegtesti borúságok, 2023. februárjában tarkótáji fájdalom, fejfájás, fülzúgás, 2023. márciusában, illetve májusában magas vérnyomás és mellkasi fájdalom miatt részesítették orvosi ellátásban.

[16] Az így kiegészített, illetve helyesbített tényállás minden tekintetben megalapozott volt, ahhoz a felülbírálat során a Be. 593. § (3) bekezdése alapján az ítéltábla is kötve volt.

[17] A tényállásból törvényes a vádlott bűnösségére vont következtetés, a felmentésre irányuló fellebbezés így nem volt alapos tekintettel arra, hogy az ezirányú

fellebbezés kizárólag a bizonyítékok mérlegelésén keresztül támadta a tényállást, mely annak megalapozottsága miatt eredményes nem lehetett.

[18] Az Egri Törvényszék döntően helyesen minősítette Terhelt1 vádlott cselekményeit, azonban a pénzmosás büntettének minősítése esetében helyes a vádhatóság eltérő minősítés megállapítását célzó észrevétele.

[19] Az Egri Törvényszék hivatkozott ugyan a Btk. 2. § (1) bekezdésére, nem fejtette azonban ki azt, hogy az elkövetéskor hatályos törvény miért enyhébb, mint az elbíráláskor alkalmazandó.

[20] A vádlott terhére rótt költségvetési csalás büntettének, csődbűncselekmény büntettének, valamint a további közokirat-hamisítás büntettének, hamis magánokirat felhasználása vétségének és számvitel rendje megsértése büntettének büntetési tétele azonos az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos Btk. alapján. Ezzel szemben a pénzmosás büntettének büntetési tétele az elkövetés idején hatályos rendelkezések szerint súlyosabb, mint az elbíráláskor. Az elkövetéskor a Btk. 399. § (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő pénzmosás büntettének a büntetési tétele 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés volt, míg az elbíráláskor a Btk. 399. § (5) bekezdésére figyelemmel a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő pénzmosás büntettének a büntetési tétele az alsó határ meghatározása nélkül 5 évig terjedő szabadságvesztés. A vádlott által megvalósított bűncselekmények elkövetési ideje 2019. augusztusa volt. A pénzmosás büntetési tétele a Terhelt1 által megvalósított bűncselekmények közül a második legjelentősebb a költségvetési csalás büntetési tételéhez képest, emiatt, valamint a fentebb írtak alapján szükséges volt az elbíráláskori büntető törvény alkalmazása és helyes volt a folytatólagos elkövetés megállapítására irányuló ügyészi észrevétel is.

[21] A kiszabott büntetés tekintetében előterjesztett fellebbezések nem alaposak.

[22] Terhelt1 vádlott által megvalósított bűncselekmények közül a pénzmosás büntette 5 évig, a költségvetési csalás büntette 5 évtől 10 évig, a csődbűncselekmény büntette 1 évtől 5 évig, a közokirat-hamisítás büntette 3 évig, a hamis magánokirat felhasználásának vétsége 1 évig, míg a számvitel rendje megsértésének büntette 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény. A fentiek miatt a halmazati büntetés szabályai alapján 5 évtől 15 évig terjedő tartamban lehetett a büntetés mértékét meghatározni, mely büntetési tartam törvényi középértéke 10 év szabadságvesztés.

[23] Ehhez képest az elsőfokú bíróság méltányosságot gyakorolva a törvényi minimum alatt, enyhítő szakasz alkalmazásával határozta meg a vádlott büntetését. A büntetés kiszabását meghatározó körülmények tekintetében az enyhítő körülmények sorából az ítéltábla mellőzi a közokirat-hamisítás büntette tekintetében a felbújtói minőséget, mert valójában emiatt került sor a bűncselekmény megvalósítására. Ugyanakkor enyhítő körülményként értékelendő a költségvetési csalás tekintetében az, hogy a minősítést megalapozó értékhatárt nem sokkal lépte túl az elkövetési érték. További nyomatékos enyhítő körülmény a vádlott idősebb kora, megromlott egészségi állapota is. Összességében az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott szankción nem szükséges változtatni semmilyen irányban, az a büntetési céloknak mindenben megfelelő szankciónak tekinthető.

[24] Az ítélet járulékos kérdései tekintetében, nevezetesen a polgári jogi igény érvényesítése vonatkozásában alapvetően helyes az ügyészség észrevétele abban a tekintetben, hogy a büntetőeljárás során magánfél kizárólag az a sértett lehet, aki a bűncselekménnyel összefüggésben közvetlenül szenved kárt. A vádhatóság dogmatikai levezetése e tekintetben hibátlan, az ítéltábla a fellebbezési főügyészség indítványától kizárólag annyiban tért el, hogy ilyen esetben nem érdemben kell dönten a polgári jogi igény

elutasításáról, hanem a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításának van helye. Kétségtelen, hogy a büntetőeljárás keretében az alaphüncselekmény sértettje csupán egyéb érdekelt pozícióját töltheti be, magánfélként nem léphet fel, így a büntetőeljárás során polgári jogi igényt nem terjeszthet elő, azonban a polgári peres szabályok alapján érvényesítheti kárigényét.

[25] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért a Debreceni Ítéltábla a fenti körben az Egri Törvényszék ítéletét a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja és 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a további részét a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja és 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[26] A jelen határozat elleni fellebbezést a Be. 615. § (5) bekezdése kizárja.

Debrecen, 2023. november 20.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Toma Attila sk. előadó bíró, Dr. Nagy Éva sk. bíró

Záradék: Az Egri Törvényszék 13.B.21/2020/112. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.507/2023/16. sz. másodfokú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2023. november 20.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke